

PO SOVIETINIŲ KEVALŲ

LIETUVA SKAITMENIMIS (2)

Toks akivaizdus krašto supramoninimas, be abejo, pareikalavo nemažų kapitalinių įdėjimų, kurių Maskvos planuotojai ir biudžetinės įstaigos Lietuvai ir skyrė. Per pastarąjį pusmetį Maskvos įstaigos Lietuvos teritorijoje investavo 212 milijonų rublių, t. y. 15 nuoš. daugiau kaip praėjusių metų paskutinįjį pusmetį.

Lietuvos ūkį vis dėlto tampriai vairuoja pati Maskva. Vadinamojo respublikinio pavaldumo, kitaip sakant, tiesiogiai Vilniaus valdžiai priklausančių gamybos ir apšvietimo ūkio šakų skaičius yra labai ribotas. Tai tėra durpių pramonė, vietinė pramonė (gaminanti smulkias buitines prekes), automobilių transportas ir plentų priežiūra, grūdų produktų ir kombinuotų pašarų pramonė, buitinis aptarnavimas, komunalinis ūkis ir Nemuno laivininkystė. Tai ir viskas, ką savarankiškai valdo patys Lietuvos komunistai.

Išskyrus žuvų pramonę ir „Sigmos“ kibernetikos ir automatizacijos organizaciją, kurios be jokio tarpininkų tiesiogiai priklauso Maskvai, visa likusioji Lietuvos pramonė yra vadinamojo sąjunginio-respublikinio pavaldumo. Tai reiškia, kad Vilniuje yra atskirų pramonės ar ūkio šakų ministerijos su savais ministrais, bet tos ministerijos tėra Maskvos ministerijų padaliniai, o lietuviškieji ministrai — maždaug patikėtiniai arba skyrių viršininkai ir vykdytojai. Visi sprendimai, planavimai ir nutarimai daromi ne kur kitur, kaip Maskvoje, o Vilniaus ministerijos tai vykdo.

„Ekonominis skatinimas“

Lietuvos pramonės gamyba pirmąjį šių metų pusmetį, palyginti su tuo pačiu perėjusių metų laikotarpiu, padidėjo 13 procentų. Šis nuostipumas, beje, gerokai prašoko gamybos augimą Vakarų Europoje ir JAV.

Iki šiol sovietuose ūkinė veikla tebūdavo matuojama gamybos kiekiu, neatsižvelgiant į gamybos kaštus ar kokybę. Tačiau jau antri metai Sovietijoje gamybos ūkinė skaita yra palaipsniui keičiama, pritaikant Charkovo profesoriaus E. Libermano teorijas, kurios remiasi paprasčiausiu pilno akstinu ir vadinamos „naująja planavimo ir ekonominio skatinimo sistema“.

Ši sistema kol kas palaipsniui įdiegiama tik vartotojų pramonėje. Centrinis planavimas, žinoma, nėra panaikintas, bet jis nebėra toks smulkiniškas, ir atskiros įmonės turi nepalyginamai daugiau savarankumo. Atskirų įmonių veikla betgi nebevertinama vien pagal kiekybinių plano įvykdymą, bet ir pagal pasiektąjį pelną, skaičiuojant nuo įdėtojo kapitalo.

Kita naujovė šioje sistemoje yra palaipsniui prekybos bazių (urmininkų) apėjimas. Gamyklos savo produkciją parduoda tiesiogiai mažmeniniam prekybos tinklui, na, o tas tinklas, aišku, atsisako pirkti prekes, kurių negali vartotojams parduoti, sakykim, brokus arba šiaip nedailius bei pesusio stiliaus gaminius. Kitaip sakant, gamyklos yra priverstos ne tik kiekybiškai išpildyti planą, bet gaminti be brokų ir tik tokias prekes, kokių patys vartotojai (o ne planuotojai) pageidauja.

Naująjį sistemai, tarp kitko, jaučiama ir opozicija, pirmoje eilėje iš įmonių vadovų — menadžerių pusės. Juk daug lengviau ir paprasčiau išibėgėjus gaminti kiekybiškai, nesukant per daug sau galvos dėl gaminių kokybės ir galimybių juos parduoti. Dabar sovietinių įmonių direktoriai turi rūpintis ne vien pačiu gamybinio proceso, bet ir savikaina, pelningumu, rinkos poreikiais ir jau pradeda prilygti vakarieškam pramonės menadžerio tipui.

Lietuvoje naujoji ekonominio skatinimo sistema jau įvesta visose tekstilės, kojųinių ir trikotažo, odos ir avalynės, konditerijos, alaus pramonės įmonėse ir eilėje kitų pramonės šakų įmonių. Liepos 1 d. pagal naująją sistemą Lietuvoje iš viso dirbo 77 pramonės įmonės su 105 tūkstančiais žmonių personalo, arba 32 procentais pramonės gamyboje dirbančių asmenų. Šios „sukapitalintos“ įmonės pirmojo šių metų pusmečio gamybą padidino 15 procentų, o tai yra daugiau negu visos Lietuvos pramonės vidurkis. Per tą pusmetį Lietuvos pramonė, apskritai imant, padidino pelną 31 procentu, o pagal naująją sistemą dirbančios įmonės — 38 procentais.

Gamyba

Vilniuje, Kaune, Kėdainiuose, Jonavoje ir kt. dirbančios chemijos pramonės įmonės bendrame Lietuvos pramoninės gamybos lyginamajame svorėje užima svarbią vietą. Per pirmąjį šių metų pusmetį, pavyzdžiui, buvo pagaminta 149 tūkst. tonų sieros rūgšties, 372 tūkst. t mineralinių trąšų, 1740 t polietileno plastikos plėvelių

Kai be jokio aiškaus pagrindo kas nors ima šėlti, mūsų žmonės sako: ne prieš gerą tas dūkimas. Tą pat galima pasakyti ir apie šiemet okupuotame krašte bei už jo ribų lietuvių komunistų ruošiamus masinius pasirodymus. Nuo pat ankstyvo pavasario iki vidurvasario partijos raginamas jaunimas turėjo dainuoti, šokti, deklamuoti ir vaidinti „didžiojo Spalio“ garbei kolchozuose ir rajoniniuose miestuose. Birželio 23 d. buvo suruošta okupuotos Lietuvos diena pasaulinėje parodoje „EXPO-67“ Montrealyje. Iš paverptos tėvynės į ją buvo pasiųsta ne tik stambus būrys Kremliaus statytinių, bet ir menininkų su „Lietuvos“ dainų ir šokių ansambliu. Birželio 30 d. išvykos dalyviai, grįžę iš Kanados į Vilnių, pateko tiesiog į vadinamosios liaudies meno šventės sukuri. Bet ir tai dar ne galas. Rudenį vėl reikės dainuoti ir šokti ne tik namie, bet vykti į Leningradą, Maskvą ir, tur būt, į Uljanovską ir rodyti rusams, kokia laiminga jų okupuota Lietuva.

Aptariant visus tuos partijos rengimus, tenka su mūsų liaudimi tarti: ne iš gero tas dūkimas. Iš tikrųjų dėl ko taip linkminamasi? Ar dėl to, kad 1917 m. bolševikai įvykdė Rusijoje perversmą prieš revoliucinę vyriausybę ir įvedė krašte kruviną diktatūrą? Ar gal dėl to, kad 1940 m. Stalinui pavyko išplėsti ją į Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes?

Jaunimas turi linksintis. Be džiaugsmo ir judėjimo jis negali gyventi, kaip augalai be saulės. Dažnai net ir per laidotuvas jauniems išdykėliams sunku išbūti susikaupusioje rimtyje. Jaunuoliai išnaudoja kiekvieną progą pasidžiauti ir pasilinksinti. Jie pasinaudoja ir šiemetiniiais renginiais padainuoti, pašokti, pavažinėti bei susitikti. Kad partija į to didelę politiką daro, daugeliui, tur būt, ne taip jau svarbu. Daug svarbiau, kad buvo surasta galimybė keletui dienų atitrūkti nuo kasdieninių darbų ir pasilinksinti. Mūsų samprotavimų teisingumą paliudijo faktas, kad į Vilnių suvažiusiuose choruose ir orkestruose jau pirmąją repetitcijos dieną atsirado stambios spragos. Daugelis savišveikinių, užuot pasišventę „revoliucinei“ dainai, kuriai jie buvo sugabenti, pasklido po sostinę pasižiūrėti įdomesnių pramogų.

Jų varovai turėjo griebtis griežtų priemonių, kad priverstų jaunimą atlikti jiems uždėtą pareigą.

Tuo būdu išryškėjo pagrindinis vadinamosios liaudies meno ir sporto šventės stimulus, būtent — prievarta. Į lietuviško

KALNŲ VIRSŪNĖSE

Šešiolika lietuvių alpinistų rugpjūčio pradžioje buvo išvykę į Pamiro kalnus. Buvo užsimoję įkopti į aukščiausią Sov. Sąj. kalną, dabar vadinamą Komunisto viršūnę (7.495 metrai arba 22.445 pėdos), Stalino laikais buvusią pramintą Stalino viršūnę. Jau buvo pasiekę 5.200 metrų, kai sniego grūstis nunešė žemyn netoliese nakvoti įsikūrusią kitą alpinistų grupę. Iš lietuvių alpinistų ši kartą niekas nenukentėjo, neskaitant vieno kiek susižeidusio dar prieš tą nelaimę. Iš grūsties nuneštųjų du žuvo, kiti buvo išgelbėti helikopteriais. Lietuvių grupę padėjo helikopteriams gėlbėti, o paskui vieni išvyko lipti į kitą kalną, kiti grįžo namo.

ir vamzdžių, 347 tūkst. kv. metrų linoleumo, 3639 t dirbtinio pluošto (sintetinių medžiagų, kaip nailono, gamybai) ir kt.

Metalo pramonė per tą laikotarpį pagamino 8,9 tūkst. metalo plovimo staklių, 31 tūkst. elektrinio suvirinimo įrengimų, o elektros pramonė — 2216 tūkst. elektros skaitiklių, 1397 tūkst. elekt. variklių, 13 tūkst. kompresorių.

Vartotojų pramonė, be kita ko, pagamino 167 tūkst. dviračių, 20 tūkst. televizorių (priimtuvų), 83 tūkst. magnetofonų, 45 tūkst. dulkių siurblių ir kt. Alaus per pusmetį Lietuvoje buvo pagaminta 3,9 milijonai dekalitru, o cigarečių ir popirosų — 4,5 milijardai.

Lietuvos tekstilės įmonės per pusmetį išaudė 34,7 milijonus kv. metrų įvairių audinių, buvo pagaminta 18,4 milijonai vienetų trikotažo gaminių, 36,2 milijonai porų kojinių, 8,5 milijonai porų įvairios avalynės. Tai tėra Lietuvos pramoninės gamybos skerspūvis. Aišku, kad gamybos kiekiai dažniausiai prašoka pačios Lietuvos poreikius, o todėl dauguma Lietuvos pramonės gaminių išvežama į Sovietų Sąjungą ir net kai kurias užsienio šalis. Be to, paduotieji skaičiai akivaizdžiai byloja, kad Lietuva yra virtusi svarbiu Sovietijos aprūpintojo pramonės gaminiiais.

(Bus daugiau)

VISKAS MASKVOS GARBEI

Jaunimo lūpas buvo įbruktos tokios rusiškos dainos, kaip „Drašiai, draugai, koja kojon“, „Šventasis karas“, „Platus gi kraštas mūsų gimtasis“ ir kitos, atėjusios Lietuvon drauge su maskvine okupacija. Laisvės laikais tos dainos mūsų krašte ne tik kad nebuvo dainuojamos, bet ir visiškai nežinomos. Be įsakymo iš viršaus jos ir dabar nebūtų patekusios į repertuarą. Netgi Vilniaus bažnyčių varpai, neseniai sugabenti į katedros bokštą, turėjo skelbti ne pasaulio Kūrėjo garbę, kam jie žmonių buvo įgyti, bet bolševikinės rusų revoliucijos šlovę. Tuo būdu suprofanuojant varpus, buvo išniekintos ir seniai jau mirusių žmonių intencijos. O kas tyčiojasi iš šventų žmonių įsitikinimų, parodo savo brutalumą. Lenino sekėjai, skambindami bažnyčių varpais rusų revoliucijos dainų melodijas, grubiai pažeidžia lietuvių religinius ir tautinius jausmus.

Hitlerio laikais vokiečių naciai, išplėję savo tautai laisvės ir prievartavę gyventojus, buvo nukalę garsųjį šūkį — per džiaugsmą į jėgą (Kraft durch Freude). Žmonės tą posakį tuoj apvertė kojomis aukštyn ir padarė iš jo — džiaugsmas per jėgą. Taip ant galvos pastatytas jis iš tikrųjų teisingiau nusakė Trečiojo Reicho gy-

Septynios DIENOS

MUSTYNĖS LONDONO GATVĖJE

Kai Pekingė kiniečiai pradėjo deginti, daužyti ir plėsti britų atstovybę ir persekioti personalą, britai pritaikė varžomąsias priemones Kinijos atstovybei Londone.

Bet kiniečių atstovybės personalas rugpjūčio 29 d. išprovokavo muštynes su britų policija.

PAKEISTI MINISTERIAI

Britanijos keli ministeriai pakeisti. Vieni turėjo pasitraukti iš vyriausybės, kiti gavo kitas ministerijas. Į pasitraukusiųjų vietą atėjo keli jaunesni.

KINIJA KALTA

„Izvestija“ pakaltino Kiniją dėl to, kad JAV vis labiau įsistiprina Azijoje.

Kai Kinija pradeda gaminti sau atominės ir vandenilines bombas, tai baimės priedanga JAV stiprinančios savo pozicijas Indijoje ir Japonijoje, o taip pat į savo globą perimančios Indoneziją, Filipinus, Tailandiją ir kitus kraštus.

BYLA KETURIEMS

Iš Sov. Sąjungos grįžęs norvegas skelbia, kad Maskvoje teisiams 4 jauni rašytojai.

Jie visi grupavęsi apie slapta žurnalą „Fenix“, per kurį į užsienius pateko smulkios žinios apie Siniavskio ir Danielio bylą.

SUSIRĖMIMAI RODEZIJOSJE

Iš Pietų Afrikos į Rodeziją atėję vadina-mieji laisvės kovotojai afrikiečiai susidūrė su policija, 24 žuvo, 26 suimti.

Bet netrukus prasiveržė kita grupė.

IVYKIAI VIETNAME

Amerikiečiai tebebombarduoja Šiaurės Vietnamą.

Bet Pietų Vietname sujudo smarkiau veikti komunistiniai partizanai. Pavyzdžiui, vien rugpjūčio 27 d. jie minosvaidžiais apdaužė 7 miestus ir užmušė ar sužeidė daugiau kaip 300 žmonių.

NUŽUDYTAS NACIŲ VADAS

JAV nacių vadas Rockwellis buvo nušautas.

Pasirodo, jį nužudė jo paties partijos narys.

PROF. SĄJUNGOS PROTESTUOJA

Prancūzijos komunistinių ir katalikiškų profesinių sąjungų vadai pasmerkė naująsias socialinio draudimo reformas.

Jie pažadėjo mobilizuoti darbininkus protestuoti.

ARABAI IESKO ISEITIES

Arabų kraštai buvo sušaukę savo viršūnių konferenciją apsvaistyti padėčiai po karo su Izraeliu.

Sovietų vadai savo sveikinime pažadėję arabams moralinę ir materialinę paramą. Tačiau sovietai reikalauja, kad gaunantieji paramą arabų kraštai būtinai pertvarkytų savo kariuomenes.

Konferencija svarsčiusi prez. Tito pasiūlymus dėl ateities ir pakaltinusi sovietus ir amerikiečius, kad jie išspėję nepulti Izraelio.

ventojų, ypač jaunimo, būklę. Jaunuoliai, atliekantieji darbo prievolę, buvo verčiami ne tik sunkiai dirbti, bet, pavargę po darbo, dar atlikti įvairius gimnastikos pratimus, sportuoti ir dainuoti.

Tuo pačiu keliu eina ir sovietiniai jaunimo prievartautojai. Partija monopolizavo ne tik gamybos, bet ir džiaugsmo bei poilsio priemones. Jaunuoliai, kurie nori sportuoti, dainuoti, šokti, išskylauti bei stovyklauti, turi stoti į pionierių bei komsomolo gretas. O įstoję jie turi dainuoti tokias dainas, kokias partija nurodo, keliauti jos nustatytą maršrutu, t. y. keliais, kuriais raudonarmiečiai 1918-19 metais brovėsi į mūsų tėvynę, kuriais sovietiniai partizanai praėjo karo metu ėjo plėsti ir žudyti ramios vietos gyventojų, deginti jų sodybų. Geresnius rezultatus pasiekusieji sportininkai turi užsivilkti rusiškas uniformas ir tarptautinėse varžybose ginti okupanto spalvas, kovoti už Maskvos vardo išgarsinimą.

Ir visi birželio pabaigos ir liepos pradžios renginiai rusų revoliucijos jubilėjaus garbei apibūdinti tik kaip džiaugsmas per jėgą.

Augustinas Upėnas

PASLAPTINGOS LIGOS

V. Vokietijoje, Marburge ir Frankfurte, 4 žmonės mirė kol kas dar nežinoma liga, o ligoninėse yra 22 tebesergantieji.

Pirmieji ligoniai yra vis turėję kažką bendra su iš Ugandos atgabentomis laboratorijai beždžionėmis.

Kita paslaptinga liga prasidėjo Dunkirke — susirgo 3 uosto darbininkai, kurie iškrovė iš Indijos atgabentus kaulų miltus. Iš miltų išskrido mažai vabaliukai ir apkan-džiojo darbininkus.

LIETAUS AUKOS

Šiaurės Japonijoje dėl smarkių lietu žuvo 35, dingo 102, be pastogės liko 67.700, potvyniai sugriovė daugiau kaip 52.000 namų.

Potvyniai buvo visiškai atkirtę kelis miestus ir kaimus.

VOKIETIS PAGAL ĮSAKYMĄ

Taškento filmų studija „mobilizavo“ sau aktorius iš Vilniaus dramos teatro Laimoną Noreiką (ne Virgilijų iš operos) be jo sutikimo, prieš jų valią. Mat, Taškente užsimota pagaminti „užbekų filmas“, kurio tikslas išaiškinti, kodėl ne tik rusai, bet ir užbekai, kirgizai, tadžikai uoliai kovoje prieš vokiečius (vis tas „tautų draugystės“ reikalas). Filme reikia aktorius vaidinti vokiečio karininko vaidmeniu. Taškente nerado tam tinkamo aktoriaus. Bet, pamatę L. Noreiką Žalakevičiaus filme, nutarė, kad jis gerai tinkaš ir vokiečių vaidinti. Atsiuntė kvieslį į Vilnių. Bet, kaip pasakoja „Ekranu Naujienos“, „Noreikos neviliojo užbekų draugų pasiūlymas“. Atsikalbinėjo: „Nėra kada, dabar pats sezono įkarštis, gastrolės — darbo teatre neįmanoma suderinti su darbu kine. O ir nuotoliai ne tokie jau maži: Taškentas - Vilnius. Net į bandymus nebus kada nuvykti“...

Tačiau po kiek laiko L. Noreika gavo telegramą:

„Jūs be bandymų patvirtintas pagrindiniam vaidmeniui filme „Ferdaho žygdarbis“. Sveikiname, linkime sėkmės!“

Kodėl Taškento filmų studijos noras — Vilniaus teatre įsakyamas, paaiškinimo nėra. Faktas tik, kad L. Noreika jau filmuojamas Taškente. (E)

PAGIRTI NAMŲ PROJEKTUOTOJAI

Rugpjūčio 12 d. Vilniuje prasidėjo Lietuvoje vykdomųjų ir daugiausia dar planuojamųjų architektūros darbų paroda. Statybos reikalų komiteto skyriaus viršininkas G. Izraelis ta proga priminė laikraštininkams, kad „Mūsų gyvenamųjų namų kvartalai pripažinti kaip vieni geriausių šalyje. Pagal vietos architektų projektą Vilniaus namų statybos kombinatas pirmasis Tarybų Sąjungoje pradėjo gaminti naujos serijos namus su žymiai patobulintu butų išplanavimu“.

Ligšiol pagal rusiškus standartus Lietuvos miestuose statytaisiais naujais butais, kaip kas juos begirtų, jų gyventojai toli gražu nesužavėti. (E)

SPAUDOJE

„GYVENIMAS BALTISKOJ SOSTINEJ“

Daug nuotraukų, ir jos visos ne tik techniškai gerai padarytos, bet ir išpūdingos, dalis jų spalvotos, o, be to, straipsnis dar papildytas Baltijos kraštų žemėlapiu ir schematinio Vilniaus miesto planu.

Šitaip atrodo londoniško „The Geographical Magazine“ rugpjūčio numeris, kuriame jo bendradarbis John Massey Stewart septyniuose puslapiuose nuotraukomis ir žodžiais piešia savo įspūdžius iš nūdienio Vilniaus. Autorius pastebi, kad Vilnius yra savaimingas ir neatrodo ir nesijaučia rusišku miestu. Patys rusai Lietuvą vadiną „naša zagranica“ („mūsų užsieniu“) ir atostogų metu į ją veržiasi.

Vilniaus architektūra esanti europinė, o pragyvenimo lygis jame, palyginti, gana aukštas. Krautuvės pilnos, nors kai kurių prekių ir trūksta. Nuomos esančios žemos, bet maistas kaštuojąs bent pusę vidutinio darbininko atlyginimo — 80 rb. per mėnesį, o pora batų — 30 rb. Aplamai gyventojai gerai apsirengę, greičiausia, dėl to, kad daugelis gauna rūbų ir medžiagų siuntas iš giminiių užsienyje.

Siame „bažnyčių mieste“ tebeveikia 11 bažnyčių; 27 bažnyčios ir 15 koplyčių uždaryta. Perna! autorius Aušros Vartuose matęs pustuzinį besimeldžiančiųjų.

Trumpai, bet teisingai apžvelgęs Vilniaus praeitį, autorius pastebi, kad po karo mieste apsigyveno daug rusų, kurie sudarą apie 30 nuoš. gyventojų. Lietuvių esą „tik 40 nuoš.“, likusieji lenkai, žydai ir kt. Tautybės savo tarpe nesimaišo, ir mišrių vedybų nedaug. Žydai turį savo sinagogą, lenkai — laikraštį ir lenkiškas mokyklas. Lietuvių kalba dėstoma rusiškose mokyklose, bet kaip svetima kalba, tuo tarpu lietuviškose ir lenkiškose mokyklose rusų kalba intensyviai mokoma nuo 8 metų amžiaus. Vilniuje esą 20.000 aukštųjų mokyklų studentų, o baltiečių universitetai laikomi vieni geriausių visoje Sovietų Sąjungoje. Vilniaus universitetas esąs seniausias sovietuose, kuriame šiuo metu studijuoja 11.000 studentų ir dėsto 600 dėstytojų. Studentų tarpe esą daugiau merginų nei vyrų. Beveik visos paskaitos skaitomos lietuviškai, bet, kadangi daugumas studentų gerai moka rusų kalbą, kartais paskaitoms skaityti kviečiami ir rusai specialistai. Universiteto biblioteka turinti 2,5 mil. tomy, tame skaičiuje ir retų bei vertingų senienų. Lietuviai daug skaitą, ir Vilniuje proporcingai esą daugiau knygynų kaip Londone.

Įdomi vis dėlto yra ši autoriaus pastraipa aprašomame straipsnyje:

„Vienas lietuvis savo 2.300.000 žemiečių apibūdino kaip „ambicingus, sunkiai dirbančius, sąžiningus, patikimus, su stipriu nacionalizmo pojūčiu, bet ne labai lakios vaizduotės ir neturinčius didelio humoro jausmo; jie yra santūrus ir korektiški, bet draugiški ir mėgsta išgerti“. Jis (tas nežinomas lietuvis) tęsė: „Mes labai aukštai vertiname švietimą, ir tėvai visuomet stengiasi savo vaikus išmokslinti iki jų gabumų ribos“.

(rem)

PASAULYJE

— Smulkūs ir stambesni vagiškai Britanijoje sugeba išnešti per metus iš parduotuvių už 100 mil. svarų prekių.

— Britanija šiuo metu turi 555.000 bedarbių.

— Indijos turtingieji maharadžos, susitarę ir bendrai veikdami, nutarė pradėti skelbti kovą vyriausybei, kuri palaipsniui apkarpo jų teises ir apkrauna didesniais mokesčiais.

— Parodęs dviems britų piliečiams slap-tą apmokymo dokumentą, Skotijoje esančio amerikiečių povandeninio laivo Polario mechanikas Lee gavo 6 mėnesius kalėjimo.

— Du JAV seržantai patraukti teisman už šnipinėjimą sovietams.

— Trys rytiniai vokiečiai per Čekoslovakiją pabėgo upe į Austriją, sargybinių apšaudomi; ketvirtasis pašautas nuskendo. — Pagal naują potvarkį šimet Meksikoje turės teisę pardavinėti Kalėdoms skirtąsias ir iš JAV ir Kanados įvežtąsias eg-lutes tik tos parduotuvės, kurios sutiks pardavinėti meksikietiškas braškes.

— Jeruzalėje policija buvo priversta gatvėse susiremti su ortodokais žydais, kurie šimtais susirinko protestuoti, kad šventą dieną lankytųjai apie šventas vietas važinėja automobiliais.

— Prancūzijoje sprogo gatvėje sunkvežimis, gabenęs skystas dujas, dėl to sudegė 15 namų, žuvo 9 žmonės, o 25 yra ligoninėje.

ATKARPOS SU NUOTYKIAIS

„Europos Lietuvis“ savo atkarpoje pradėjo spausdinti K. Barėno apsakymus-noveles taip spausdintų surinktas, kaip renkamas knygos. Iš tiesų tas rinkinys ir skiriamas knygai. Kai viskas bus baigta rinkti ir perleista per laikraštį, tada bus atspausdinta knyga, kurios vardas: **Atsitiktiniai susitikimai**. Tuos, kuriems tie apsakymai nepatiks, norime nuraminti, kad knyga bus išleista ne Nidos Knygų Klubu serijoje. Jos bus atspausdintos nedidelis kiekis didiesiems knygoms mėgėjams.

Iš viso tai yra šios knygos naujas nuotykis. Neturtingam nedidelio tiražo laikraščiu visada trūksta originalios atkarpos. Į tą laikraščio rūšį reikia įskaityti ir „Europos Lietuvį“. Mes esame bandę perspausdinti atkarpoje vieną kitą dabar Lietuvo-

je parašytą darbą, bet dėl to esame susilaukę priekaištų, kai kuriais atvejais net aštrių. Dėl to dabar ryžtames pradėti spausdinti svetur parašytuosius beletristinius ir kitokius platesniais skaitytojų sluoksniais priimtinius darbus, kurie po to pasirodys knygomis. Tuo mūsų užsimojimu turėtų būti patenkinti pirmoje eilėje visi protestantai, kurie kėlė balsą prieš perspausdinimą dabar Lietuvoje parašomųjų darbų.

Suprantama, kad per laikraštį praėjusi knyga būtų mažiau skaitytojų, ir dėl to Nidos Knygų Klubas negalės jų leisti, norėdamas susilaukti priekaištų tų savo skaitytojų, kurie skaito ir „Europos Lietuvį“. Per laikraštį praėjusių knygų išleidimą (popierių, spausdinimą, įrašimą) šiuo atveju apmokės patys autoriai.

Norime manyti, kad „Europos Lietuvis“ šiuo atveju šį tą laimės: jis turės originalią atkarpą. Autoriai, be abejo, pralaimės, nes jie į savo knygų išleidimą turės įkišti pinigų, kurių gal kartais ir neatsiims. Dėl to šitaip per atkarpą tegalės eiti darbai tik tų autorių, kurie nejaucia ambicijos būti išleisti savo knygoms mūsų sąlygomis įmanomu dideliu tiražu ir būtinai nerizikuojant savo kišene.

Laimės iš to ir Nidos Knygų Klubas, kuris turi pasiėmęs išleisti daug knygų, bet kurio leidybiniai tempai dažnai smarkiai ir ilgai sušlubuoja.

Išėjus „Atsitiktiniams susitikimams“, po ilgesnės pertraukos, kurios metu atkarpoje turėsime kito autoriaus darbą, vėliau ruošiamasi perleisti vėl K. Barėno didesnės apimtės darbus. **Tūboto gaidžio metai**, kuriame iš tiesų rašoma ne apie tūboto gaidį, bet apie žmones, jų gyvenimą ir kovas, o gaidys čia tik laikotarpio simbolis.

K. Barėno abi knygos yra parašytos daugiau kaip prieš 10 metų, bet dėl tam tikrų

sąlygų niekaip iki šiol negalėjo sulaukti eilės, kad jas išleistų Nidos Knygų Klubas, dėl to dabar jos ir įtrauktos į šį su laikraščio atkarpomis susijusį nuotyki.

NAUJAS PASISAKYMAS APIE

K. DONELAITIS

Šveicarijoje pastebimas vis didėjantis susidomėjimas poeto Kristijono Donelaičio kūryba. Plačiai skaitomasis įtakingas šveicarų dienraštis „Neue Zuercher Zeitung“ savo literatūriniame priede rugpjūčio mėn. išspausdino naują recenziją apie Donelaičių ryšium su jo „Metų“ vertimu, atliktu vokiečių rašytojo Hermanno Buddensiego ir išleistu Miunchene. Ta proga apibūdinta Donelaičio kūryba ir atspausdinta ilgėlesnė „Metų“ ištrauka.

PARODA IR SUKAKTYS

Rugpjūčio 6 d. net ir „Tiesa“ Vilniuje paskelbė septynių eilučių pranešimą apie Montrealyje įvykusią tame mieste gyvenančių lietuvių dailininkų parodą. Paminėjo visas septynias dalyvių pavardes ir pareiškė, kad „Paroda nedidelė, bet daro gerą įspūdį“.

V. Kazakevičius „Pergalė“ (1967/7) nauju stilium — nevardindamas nei „tautos atplaišomis“, nei kurios nors „žvalgybos agentais“ — paminėjo šešių 60 metų amniai (kadangi vietovė artėja prie Dotnuvos miestelio), arba imti vadinti tą vietovę „Rudzininku“, prof. Dionizo Rudzinskio, Dotnuvos (grūdų) Selekcijos stoties steigėjo ir vadovo garbei. (E)

ESPERANTININKAI SU A. POŠKA

Rugpjūčio pradžioje Vilniuje buvo Lietuvos, Latvijos ir Estijos esperantininkų suvažiavimas. Buvo per 500 dalyvių, jų tarpe šiek tiek svečių iš Lenkijos, Bulgarijos, Vengrijos, rytinės Vokietijos, Jugoslavijos ir Suomijos.

Esperantininkų klubo pirmininkas Lietuvoje yra Antanas Poška, kadaise buvęs žinomas Paškevičiaus pavarde. Tada jis garsėjo Lietuvoje ne tik kaip uolus esperantininkas, bet ir kaip dar uolusnis keliauninkas. Žymiausia jo kelionė buvo 1929 metais pradėtoji „aplink pasaulį“ (su žurnalistu Matu Šalčium), bet keletą metų pravingiavusi daugiausia Indijoje, kur (ypač Kašmyre) A. Poška surinko daug įdomių duomenų ne tik apie sanskritą, bet ir apie kai kurių dar dabar tebegyvenančių Indijos tarmių panašumus su lietuvių kalba. (E)

DAR SENAS VARDAS

Dotnuvos dvaras, kai nepriklausomybės laikais jame įsikūrė Lietuvos Žemės ūkio Akademijs, įgijo naują vardą — Dotnuvos Akademijs. Tas vardas buvo ten įsikūrusios pašto agentūros antspauduose, taip buvo adresuojami ir laišukai į tą vietovę. Vėliau, kaip žinoma, daug kas pasikeitė. Jau beveik 20 metų kaip Lietuvos Žemės ūkio Akademijs (nepakeistą vardu) išsikėlusi Kaunui. Dotnuvos dvare dabar Žemdirbystės institutas (vieni metu net ir Žemės ūkio ministerija buvo besikelianti), o vietovė vis „Dotnuva - Akademijs“, netgi rusiško pašto antspauduose. Dar atklysta Ž. ū. Akademijs laišukai, suklusta keleiviai. Todėl instituto vicedirektorius Vincas Ramanauskas siūlo tą atskirą vardą arba panaikinti (kadangi vietovė artėja prie Dotnuvos miestelio), arba imti vadinti tą vietovę „Rudzininku“, prof. Dionizo Rudzinskio, Dotnuvos (grūdų) Selekcijos stoties steigėjo ir vadovo garbei. (E)

Kristaus reikalavimas nesirūpinti savo gyvenimo būtinybėmis jokių būdu nereikia mums draudimo ar reikalavimo išsilaikyti tinkamai pasinaudoti esamomis technikinėmis ir kultūrinėmis gėrybėmis. Jėzus čia turi omenyje tik tai, ką rūpestį, kuris pavėria mus sąlygų ir materialinių gėrybių tarnais, tą rūpestį, kuris mums liepia būti laikinės egzistencijos pančius, tą rūpestį, kuris verčia mus ieškoti, kaip apsidrausti tokiuose dalykuose, kuriuos kandydys ir rūdys suėda. Gerai išbalansuotas gyvenimas nepažįsta tokių rūpesčių. Kristus irgi nieko kita nenori, tik kad ir mes neįsikryptume iš savo balanso ir kad turėtume gerai centrizuotą atramos tašką, būtent, kad Dievas būtų mums šiuo atramos tašku. Tiesieikiame pusiausvyros trumpalaikiame alkoholio ar kito, nors ir nepaprastai dvasinio pobūdžio, svajalo teikiame užsimiršime. Tenustojame ieškojame savo gyvenimui kito atramos taško, jei turime jau vieną labai pastovų ir nekeičiamą — Dievą. Nors ir visas pasaulis atrodo ir iš tiesų yra pablūdęs ir netvaros apimtas, kur ne tikaiti daiktai, bet ir žmonės yra išmėtomi ir dažnai nevertingai numetami, mes turėtume vis dėlto pripažinti, kad Dievas dar yra dangaus ir žemės valdovas. Dar daugiau, kad Dievas yra tvarkos Dievas ir kad Jo tvarka vėl bus atstatyta. Žinoma, tai reikalauja iš mūsų visiškai persiorientavimo, kurs daugelį mūsų atrodė neįmanomas. Tačiau Kristus ir reikalauja to, kas atrodė neįmanoma: „Nes, kas nori išgelbėti savo gyvybę, pradžudys ją...“ (Lk. 9:24). Mes gi, galvodami, kad šie reikalavimai nėra įmanomi, dažniausiai nustojaime į juos dėmesį kreipti. Bet kai žmogus nustoja kreipti dėmesį į Dievą ir Jo reikalavimus, tai reiškia, kad Dievas atkreipia didesnį dėmesį į žmogų ir leidžia jam patirti, kokie yra vaisiai, kai nekreipiama dėmesio, o jie yra dar didesnė vergija tiek sąlygoms, tiek materialinėms gėrybėms. Savo ruožtu tai reiškia, kad žmogus pasidaro dar neramesnis ir dar daugiau neišbalansuotas, kol pagaliau pasiekia vadinamąjį liepto galą, kur nėra nei išeities, nei ir vilties nebėra. O tai jau yra pragariškas gyvenimas. O Jėzus Kristus mus kviečia kaip tik į kitokį gyvenimą, į gyvenimą su Dievu, atseit, dangiškąjį gyvenimą. Niekas nuo tokio gyvenimo negali mūsų sulaikyti, nebent mūsų pačių baimė leisti Dievui Dievui būti ne tik danguje, bet ir mūsų gyvenime. Tai yra ne kas kita, kaip daugelio teologų vadinamas tikėjimo šuolis. Tačiau Kristus mūsų nekvečia rizikuoti, nes juk Jis pats savo gyvenimu, mirtimi ir prisikėlimu yra įrodęs, kad tai ne rizikingas nuotykis, bet vienintelė išeitis iš mūsų pragaištingos padėties. Tiesa, mes galime atsakyti nuo to tikėjimo šuolio, tačiau tada ir liekame savo rūpesčio ir nevilties stovyje. Tik tada įvyksta stebuklas, kai išdrįstame tikėjimą ne tik priimti kaip gražią teoriją, bet ir jį gyventi. Tik kai mes siekiame Dievo karalystės ir Jo teisybės pirmą, tada visa tai mums yra pridedama. „Visa tai“ yra tai, ko mes stokoje, ko ilgėjomės, ko troškome ir stengėmės velti savo pajėgomis įsigyti. Kal tik Dievas ir Jo karalystė patampa mūsų pirmuoju reikalavimu, visi mūsų rūpesčiai ir kasdieniai vargai pranyksta lyg rytmėio rasa. Mes tada pamatome, kad visa tai, kas svarbiausia, yra ne tai, ką mes turime, bet tai, kas yra Dievo rankose, kurios visada yra pasirūšusios mums padėti. Tada mes turime, atseit, gauname viską iš Dievo, ir mums nebereikia dėl tų dalykų vargti ir rūpintis ir jokių būdu su savo artimu kovot ar jam pavydėti. Tada mes esame patapę Dievo įpėdiniais ir kartu su Juo valdome Jo karalystėje ne tik dabar, bet ir amžinai. Amen.

Kun. Aldonis Putė

NAUJOSIOS KNYGOS

J. Audėnas — Paskutinis posėdis (šioje knygoje rasite pateiktą dokumentą, kaip Sov. Rusija užpuolė ir okupavo Lietuvą), kaina 29 šil. 4 pen.

K. Račkauskas — Lietuvos konstitucinės teisės klausimai, — 15 šil. Lituanistikos darbai — 22 šil.

A. Maceina — Dievo avinėlis, 25 šil. 8 p. St. Yla — Moderni mergaitė, — 29 šil. 4 p. A. Saulaitis — Su trispalve, vaikams spalvota knyga — 7 šil. 4 penai.

A. Saulaitis — Pupučio skėtis, vaikams spalvavimo knyga — 5 šil. 3 penai. Ilgo grojimo plokštelė: S. Baro — Operu arijos — 2 sv. 15 šil.

Lietuvių tautiniai šokiai — 2 sv. 10 šil.

K. Donelaitis — The Seasons. Kietais viršeliais 29.4 šil., minkštais — 22 šil.

Rašyti: Dainora, 14 Priory Rd., Kew, Surrey.

K. BARENAS

BAILYS

Rytas vėsus ir apsiniaukęs. Judėjimas dar menkas, kai Čepurna nusileidžia į miestinio traukinio Botanischer Garten stotį. Perone pasidriekę stoviniuoja žmonės. Jie dairosi į tamsią patiltę, iš kurios išbėgs traukinys. Teršėjimas bus girdimas iš tolo, bet jų akis traukia tik patiltės tamsuma ir geležinkelio bėgiai.

Traukinys atiterska iš miesto ir nuterska į Wannsee, o į miestą vis nėra. Čepurna nuo šalčio labiau susigūžta, įtraukia galvą į pečius, žvilgtelį pilką dangų, o paskui į skelbimų lentą perono viduryje. Ne, į žmones jis nebesidairys jau, nes tuojau atrodė įtartina ir iš kurio nors kampo, žiūrėk, tuoj išnyra stambus vyriškis, tiesiai atžingsniuoją į tave, parodo savo valdžios ženklą ir paprašo dokumentų. Traukiniuose ir stotyse Čepurna tiesiog laukia, kol prie jo prieis ir paprašys. Tikrinimas diena iš dienos dažnėja, ir Čepurna, išidamas iš traukinio ar stoties, atsargiai vis atsigrižti ir sulėtina žingsnį, nes, rodos, vis tiek sušauks ar sustabds. O kai sėdi ar stovi, tai akimis jis nebesekioja žmonių. Sunku, taip, sunku, lyg savižudžiui, žiūrėti į geležinkelio bėgius.

Taip, šviežias skelbimas! Nubėga į jį Čepurnos akys, ir greit jis visas nujuda artyn, skaito ir jaučia, kaip kaista veidas. *Pakartas dezertyras kapitonas Siegfriedas Jaegeris, bailys...*

Čepurna perskaito piktus žodžius ir atsigrižta į žmones. Ne, niekas nežiūri į jį. Niekas ir skelbimo neskaito, tarytum visi būtų kažkada suėję jau čia su patamsiu ir perskaitę, nes vakar tikrai nebuvo. Akys visų nugręžtos į geležinkelio bėgius ir į patiltę tamsumą, ir Čepurna vienas skaito ir kaista. Pakartas kapitonas Jaegeris, tas išgąsdinto veido jaunas vyras, su kuriuo Čepurna lygiai prieš savaitę (taip, lygiai prieš savaitę, aną antradienį) buvo susidūręs Johannesbruecke stoties laiptuose.

Skelbimas rėkia: vokiečiai, vokiečiai, vokiečiai! Bailys ir išgama kapitonas Siegfriedas Jaegeris pakartas! Pakartas, berlyniečiai, bailys kapitonas Jaegeris.

Ja, lygiai prieš savaitę, taip pat antradienį, Čepurna Friedrichstrassėje įsėdo požeminin traukinin. Tada Friedrichstrassės rajone jis ieškojo pietų, už kuriuos nereikėtų duoti riebalų normos. Apibėgo jis keičias valgyklas, o visur reikalauja vis 10 ar 15 gramų margarino. Franziskaner restorane net ir už griežčių sriubą ima 5 gramus margarino! Išlips jis Johannesbruecke stotyje, pasuks gatvę iki tilto ir tame didžiajame restorane tikrų tikriausiai gaus pusėtiną lėkštę tų sunkiai sukratomų žolių sriubos be jokios riebalų kortelės.

Johannesbruecke!

Čepurna paskubom apsuka visą ratą, kol nuo traukinio ateina iki aukštųjų laiptų. Prie pirmosios laiptų pakopos stipriai suima jį už abiejų rankų, ir jis nespėja atsigrižti pasižiūrėti į tuos du stambius vyrus, nes pro šalį bėga ir jį pastumia keli kiti vyrai,

kurie šuoliais atsiduria viršų ir sugriebia už rankų aukštą jaunuolį, ne, gal ir ne jaunuolį, o tik aukštą, žengusį žemyn, pasisukusį bėgti į viršų ir sugautą dar šiaipus durų. Visas būrelis nuskubėjo žemyn, ir tada Čepurna pajuto, kad niekas nebelaiko jo rankų. Du stambūs vyrai stovėjo šalimais, o kai visi suėjo į krūvą, tankiam žiede buvo jiedu abu — Čepurna ir tas aukštas ir liesas vyras, abu melsvom beretėm, ir vienas stambus vyras išsiveržė į priekį ir kartoją:

— Čia, čia, čia, čia.

Tas vyras tuojau vėl susilygino su visais. Imtinus visi jie, rodos, stumė stumė, nes Čepurna jau tarsi lyg nešamas. Atsigrižti jis nedrįso, tik dar kartą žvilgtelėjo į to antrojo imtinio beretę ir pilką pavargusį veidą.

Atsarginiu išėjimu pasiekė šalutinę gatvę ir čia sulaukė dviejų automobilių, jie pasuko gilyn į miestą.

Čepurna iš pirmojo apstulbimo atsigavo tik tada, kai gatvelinė visu greičiu įsuko automobiliu ir sustojo. Tada jis pajuto, kad dreba keliai. Suėmė jie abu, abu su beretėmis, ir automobilių skubėjimas, rodos, toks neįprastas. Patikrins ir paleis, žinoma, ir suėmė vien dėl tų berečių. Taip, paleis, žinoma, paleis. Dešimtis kartų tikrino dokumentus, o šį vieną kito įtarimas ar įvyko supulimas. Matyt, rimtas įtarimas, nes du juos suėmė septyni vyrai, ir šalia Čepurnos automobily sėdi du, o šalia ano kito — penki. Anas, vadinasi, didesnis, ir dėl to Čepurna bandė atsidusti, bet sunkumas liko, nes atodūsis nutrūko pačiam vidury, kai jis prisiminė, kad kišenėje ne viena, o dvi maisto kortelės. Savo įpratimu jis alkūne palietė kišenę. Piniginė su dokumentais yra, bet joje sudėtosios tos dvi maisto kortelės, rodos, dabar visiškai ištraukė jam iš plaučių orą, ir dešiniam pety Čepurna jaučia skausmą. Atsidusti nebėra laiko: mašina pasuka pro kampa, ir stabdžiai kaukdami sucypia. Durys, taip! Įeis, o kaip išeis? Pražudys jį ta antroji kortelė, pražudys...

Kol antrasis su palydovais praėjo duris, Čepurna stabtelėjo išoriniuose laiptuose įsitraukti į plaučius orą, nes, rodos, su turimąja atsarga nebeįveiks atlaikyti, jei tektų pakopti dar vienais laiptais.

— Schneller, schneller, schneller, — tada tarė jo kairysis palydovas, laikydamas pravertus sunkias duris, ir Čepurna jau priedury sustojo, dar kartą bandė atsidusti, sukosėjo ir sužiuro į tą vyrą, nes jis ragino švelniai, beveik pašnabždomis. — Schneller.

Ejo koridorium, žibėjo silpnos šviesos, o kai Čepurna atsidūrė kambary ir sustojo prie sienos, tai antrąjį tą vyrą su berete matė tik trumpą akimirką: stovėjo jis arti trečiojo ar ketvirtiojo stalo, išskėlęs rankas, o vienas palydovų bėgė rankom per jo drabužius, lyg aklašis knygų puslapiais. Tas akimirksnis nutrūko tuojau pat, nes svetimos rankos bėgo jau ir Čepurnos kūnu, ir jis neliptas laikė jau iškeltas rankas.

Keli vyrai būriavosi už stalų.

— Dokumente! Alle Dokumente! — šuktelėjo iš užstalės, ir Čepurna nežinojo, kuriam judviejų įsąkoma. Jis dairėsi ir iš kišenių skubėjo rinkti ir krauti ant stalo viską. Ant to antrojo smarkiai šaukė jau:

— Dokumente! Dokumente! — ir Čepurna skubėjo neklusniom savo rankom. Žilsterėjęs pla-

taus veido vyras dabar sėdėjo ties juo už stalo, ištraukė iš jo piniginės visus dokumentus, pasklaidė, pasiėmė pasą, o visa kita sustūmė į krūvelę. Kiekvieną naują paduodamąją popieriaus skiautelę jis nežiūrėdamas krovė viršun, ir pasą tebuvo atverstas vien tik viršelis, ir ten tik kartą trumpam sustojo vyro žvilgsnis, nes jo akys sekiojo Čepurnos rankų judesius.

— Kapitonas Jaegeris! — skardžiu balsu sušuko kažkuris vyras už stalų ir tuo pat metu trinkelėjo kumščiu į stalą. Kuris vyras? Čepurna staiga pasuko galvą, bet ant stalų laikė rankas keturi vyrai, ir keli žiūrėjo į veidą šauktajam kapitonu Jaegeriu, o keli į Čepurną. Tas žilasis ranka palygino Čepurnos dokumentų krūvelę ir šyptelėjo ir šitaip šypsodamasis pasuko galvą į šauktąjį kapitonu Jaegeriu. O gal jį laiko kapitonu Jaegeriu, nes keli veidai atgrįžti į jį?

— Kapitonas Jaegeris! — sušunka kažkuris. Ne, rodos, tas mažasis juodaplaukis, rodos, tas, nes Čepurna mato, kad jis visas toks įtemptas.

— Kurėjai? — sako jam tas apyžilis, o ten šaukia vis:

— Kapitonas Jaegeris, — ir šaukia, rodos, ne visada tas pats balsas, ir Čepurna taip pat staiga pakelia galvą, ir kai kurių vyrų akys atkreiptos į jį.

— Ašėjau valgyti, — sako jis, bet žilasis žiūri į aną, o juodaplaukis jau šalia žilio ir sako Čepurnai:

— Kur jūs turėjot susitikti? — klausia ten toliau, ne, ne tas juodis, klausia aną vyrą su berete.

— Su kapitonu Jaegeriu! — šaukia juodis. — Su kapitonu Jaegeriu! — šaukia ir prie kitų stalų, ir Čepurnos akys laksto paskui kiekvieną šuktelėjimą ir susiduria vis čia su vienu, čia su kitom veriančiom ir šaltom akim. — Bailys! — kažkas šuktelė.

— Kapitonas Jaegeris! Kapitonas Jaegeris! Kapitonas Jaegeris!

Čepurnos galva laksto paskui kiekvieną šuktelėjimą. Burna jo išdžiūvusi, ir lūpos sausos, ir sunku žodį ištarti, bet jis kalba.

— Aš jo nepažįstu, — sako jis, ir aną jis girdi atsakinėjant: — Aš jo nepažįstu, — ir jis sausu liežuviu vilgo nebejautrias lūpas ir kartoją:

— Aš jo nepažįstu, ašėjau valgyti, — bet visus jo žodžius ir visų žodžius pramuša šuktelėjimai.

— Kapitonas Jaegeris! Kapitonas Jaegeris! Kapitonas Jaegeris!

Čepurna nebenturi jau ir laiko atsakinėti ir klausyti, ko iš jo norima, nes gauda akimis tuos šuktelėjimus, ir sausa burna nebeįveikia išspausiti žodžio. Kapitonas Jaegeris... Ar jis iš tiesų kapitonas Jaegeris? Iš visų jėgų jis spaudžia žodžius ir pats girdi savo tą tarimą:

— Kapitonas Jaegeris, kapitonas Jaegeris...

Šuktelėjimus jau sunku buvo sugaudyti. Jis žiūrėjo į tuos vyrus užstalėse, sėdinčius ir stačius, į jų varstomas burnas, ir, rodos, jau nieko nebegirdėti, vien tik menkas dūžgimas. Iš to apsvaigimo jį pabudina žilojo ranka. Taip, žilis dabar stovi truputį pasilenkęs ties stalu, vienoj rankoj laiko jo pasą, o antrąją judina jo alkūnę ir klausia:

— Kur gyvenai?

(Bus daugiau)

Pirmoji ekskursija pavyko

Pirmoji Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suorganizuotoji šėšių savaitės ekskursija (nuo liepos 5 d. iki rugp. 14 d.) grįžo į JAV. Ekskursija pasisėkė, numatytosios vietos aplankytos, susitikimai su Europos lietuviais, kur buvo įmanoma, įvyko.

Per šešias savaites teko lankytis Anglijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Italijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje. Ekskursantai pamatė daug istorinių ir idomių vietų. Visur pamatė daug kultūros centrų, architektūros paminklų, pasilinksminimo vietų ir kt. Visi grįžo namo pilni įspūdžių, kurie ilgai primins jiems gražiąją Europą.

Organizuojant ekskursiją, buvo atsižvelgta į tai, kad studentams kiek galima pigiau išeiti ir kad jie galėtų daug pamatyti. To siekiant, buvo nustatyta atitinkama tvarka, būtent — kas norėjo, galėjo kada nori atsisukti nuo ekskursijos ir vėl sutartoje vietoje prisijungti. Kiekvienas turėjo galimybių aplankyti ne tik tas vietas, kurios organizatorių numatytos, bet ir tas, kurios jį vieną domino. „Eurailpass“ — bilietas keliauti visų Europos geležinkelio pirmąją klase — tas keliones lengvino. Su vadove visada buvo būrys ekskursantų, bet jų skaičius ir sudėtis nuolat keitėsi. Ši tvarka patogi ekskursantams, bet pasunkino ekskursijos vadovavimą, ypač iš anksto užsakant viešbučius, nes niekad nebuvo tiksliai žinoma, kiek vietų reikalinga. Buvo atsitikimų, kad kai kuriems ekskursantams prašant, buvo užsakyti jiems iš anksto kambariai; bet jie neatvyko, teko ekskursijos rengėjams už juos sumokėti.

Susitikimai su lietuviais įvyko pirmiausia Londone. Čia mus pasitiko aerodrome R. Kalibatas, kuris dalyvavo praeitais metais Jaunimo Kongrese Čikagoje. Jis daug mum padėjo apžiūrėti miestą, sudarė progų susitikti su Anglijos studentais. Londone lietuviai suruošė vaišes Lietuvių Namuose, kur dalyvavo daug vietos lietuvių ir organizacijų vadovų ir „Europos Lietuvis“ korespondentas. Vaišės buvo iš tikrųjų puikios. Jos padarė ekskursantams labai malonų įspūdį, buvo muzika ir šokiai. Londone mum daug padėjo ir šie asmenys: J. Kerienė, inž. J. Nasvytis, R. Kinka su žmona, K. Baublys ir kt.

Paryžiuje parodė daug rūpėsčio ekskursijai Lietuvos pasiuntinybės sekretorius A. Liutkus, B. Venskuvienė ir A. Venskus. A. Liutkaus dėka turėjom gerą ir pigų viešbutį Paryžiuje, o tokį gauti liepos mėn. didesnei grupei yra beveik neįmanoma. Šveicarijoje ekskursiją sutiko ir daug padėjo dabartinis Lietuvių Bendruomenės Krašto pirmininkas Gegeckas su šeima, kuri mane ir kitus du ekskursijos dalyvius priėmė pas save apsigyventi. Studentas A. Gegeckas aprodė Zuerichą ir suplanavo kelionę į Alpes ir Lucerną.

Muenchene mus sutiko Gražina Zechanowski, Ingrida Suokaitė-Helmer su vyru, Regina Sakalauskaitė ir kiti vietos lietuviai studentai. Visi padėjo apžiūrėti miestą ir įžymesnes įstaigas, muziejus, pilį ir k.

Romoj apsigyventi Villa Lituania. Daug laiko ir dėmesio mums paskyrė kun. A. Jonušas, prel. Bičiūnas ir klierikas Jonas Longa — vežiojo savo mašina. Jų dėka teko daug pamatyti gražių vietų, kurių paprastai turistai nepamato, pvz., Vatikano

sodus, kur tik su specialiu leidimu galima įeiti. Prel. V. Mincevičiaus pastangom buvo priimti su kitais lietuviais kardinolo Samorė Vatikano rūmuose. Priėmimuose ne visi ekskursantai dalyvavo, nes buvo išsiskirstę, todėl nebuvo galima visų apie tai painformuoti. Vieną sekmadienį iš ryto popiežiaus vasarinėje rezidencijoje Castel Gondolfo dalyvavome bendroje audiencijoje pas popiežių. Taigi Romoje ir popiežių matėme.

Romoje reziduojąs Lietuvos Diplomatinės Šešas ministeris Stasys Lozoraitis teikėsi priimti ekskursiją. V. Lozoraitienė ekskursantams suruošė puikias vaišes. Tame priėmime dalyvavo prie Vatikano Lietuvos pasiuntinybės pirmasis sekretorius S. Lozoraitis, jr., ir K. Lozoraitis su žmona. Į priėmimą buvo pakviesta vietos lietuvių. Šis įspūdingas priėmimas užsitęsė daugiau kaip tris valandas. Visi priėmime dalyvavę ekskursantai sužavėti Lozoraitių dėmesiu Amerikos lietuvių studentams ir jų nuosirdžiu vaišingumu.

Visų kraštų išvardytiems asmenims už suruoštus priėmimus ir padėjusius mums šia proga reiškiau savo ir visos ekskursijos vardu nuosirdžią padėką.

Su Prancūzijos lietuviais didesnio susitikimo nepavyko suorganizuoti, nes dauguma Paryžiaus lietuvių tuo metu atostogavo. Prancūzijos Bendruomenės Krašto pirmininkas kun. J. Petrošius paliko laišką, kuriame paaiškino priežastis, kodėl toks susitikimas negalėjo įvykti.

Klausimai ir atsakymai

Kaip jau pranešta, liepos pradžioje Vilniuje pasigarsino „LTSR užsienio reikalų ministerija“. L. Diržinskaitė, tos „ministerijos“ kaip ir vadovė, ką tik grįžusi iš Montrealio, pasikvietė keletą Maskvoj reziduojančių užsienio korespondentų ir surengė su jais pasikalbėjimą. Nepasitikėdama savo sugebėjimu formuluoti visus atsakymus pagal liniją, buvo pasikvietusi ir talką ir keletą vietinių ekspertų, kurie, kiekvienas pagal specialybę, atsakinėjo į žurnalistų klausimus. Laikraščiuose (savuose) Diržinskaitė pasigarsino, kad tuo spaudos konferencijai dalyvavo žurnalistų iš Anglijos, Australijos, Kanados ir Japonijos.

Liepos 15 d. ir JAV The Christian Science Monitor priede pasirodė stambiomis nuotraukomis papuoštas ir su nuotraukomis ištaipęs puslapis užėmęs pranešimas apie tą spaudos konferenciją. Pranešimo autorius — to laikraščio korespondentas Takashi Ōka, japonas.

Papasakojęs šiek tiek matytų bei girdėtų įspūdžių iš Vilniaus, vis stengdamasis laikytis neutraliai, korespondentas perdavė tris savo toje konferencijoje iškeltuosius klausimus: dėl Lietuvos nepriklausomybės netekimo ir dėl religijos laisvės stokos. Ten pat atpasakojo ir jo išgirstus atsakymus.

Liepos 31 d. tame pačiame laikraštyje pasirodė Juozo Audėno laiškas dėl tų atsakymų.

— Nė vienas iš tų oficialių atsakymų nebuvo sąžiningas, — rašo J. Audėnas.

GEDIMINO PULKAS

Tas pulkas yra pats pirmasis atsikūrusios Lietuvos pulkas. Jį neoficialiai pradėjo steigti Vilniuje kar. V. Grigaliūnas - Glovackis 1918 m. lapkričio 1 d. Oficialus įsakymas pradėti organizuoti 1 pėst. pulką buvo paskelbtas tų metų lapkričio 23 d. Sudaromojo pulko vadu buvo paskirtas kar. Galvydis-Bykauskas. Ilgainiui ši diena tapo visos atsikūrusios Lietuvos kariuomenės šventė.

Paskelbus įsakymą, pulko užuomazga buvo perkelta į Alytų, ir čia sudaryti pirmasis ir antrasis batalionai ir specialios komandos. Trečiasis batalionas buvo organizuojamas Marijampolėje, ir jam vadovavo kar. K. Zukas. Šitas batalionas 1919 m. birželio 20 d. buvo išskirtas iš 1 p.p. sudėties ir pavadintas 1-mu Atsargos batalionu, 1920 m. rugpjūčio 1 d. pavadintas 10 pėstininkų pulku, tų pat metų spalio 14 d. — 10 pėstininkų Marijampolės pulku.

1919 m. vasario 13 d. kautynėse su bolševikais Alytuje žuvo einas pulko vado pareigas kar. A. Juozapavičius. Tai pirmasis už Lietuvos laisvę žuvęs karininkas. 1919 m. spalio 30 d. pulkas buvo pavadintas D. L. K. Gedimino vardu.

1919 m. pradžioj kapelmeisteriui Juozui Gudavičiui buvo pavesta suorganizuoti pulko orkestrą. Žymiausias šio pirmo mūsų kariuomenės orkestro rėmėjas buvo Stulgijų klebonas kun. Antanas Kaributas Skinderis. Jis Stulgijose buvo suorganizavęs orkestrą. Būdamas geraširdis, jis atjautė sunkią besikuriančios valstybės padėtį ir 1 p.p. orkestrui paaukojo 9 instrumentus. Be to, dar sutiko vieną muzikantą išleisti savanoriu į pulką. Tie devyni instrumentai tuomet buvo didelis pulko turtas.

Griežikų komanda buvo pradėta organizuoti Marijampolėje. Ši komanda pirmąjį iškilmingą maršą parado metu sugriežė 1919 m. kovo 27 d. Marijampolėje („Karys“, 1930. m. Nr. 30).

1919 m. vasario mėn., bolševikų kariuomenė artėjant prie Alytaus, pradėjo stipriai veikti priešvalstybiniai gaivalai ir įvairūs plėšikai. Jie buvo suimti. Tuoj buvo sudarytas karo lauko teismas, kuris vasario 12 d. nusprendė keliolika teisiamųjų sušaudyti. Atrodo, kad tai buvo pirmasis karo lauko teismo sprendimas prie 1 pėst. pulko.

1 pėstininkų pulkas narsiai kovojo su visais Lietuvos priešais ir saugojo valstybės sienas. 1923 m. gegužės 27 d. pulkas buvo perkeltas Umergėn ir pradėjo gyventi taikos metu sąlygomis. 1926 m. gegužės 28 d. pulkas gavo 2-jo laipsnio Vyčio Kryžiaus vėliavą, kurioje buvo įrašytas šūkis: „Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse“. Pulko šventė buvo švenčiama rugpjūčio 25 d.

Akiras-Biržys (žr. „Lietuvos miestai ir miesteliai. Alytaus apskritys“. Kaunas. 1931 m. psl. 95) apie 1 pėst. pulką suteikia dar šias žinias: „Už ypatingus pasižymėjimus pulko 41 karininkas ir 214 kareivių apdovanoti Vyties Kryžium; Gedimino ordino apdovanoti 5 karininkai; Savanorių medaliu apdovanoti 13 karininkų ir 4 kareiviai tebetarnaujau pulke, o nepriklausomybės medaliu 52 karininkai ir 1123 kareiviai. Pulke buvo savanorių 46 karininkai ir 862 kareiviai. Nukauti ir mirė nuo žaizdų 3 karininkai ir 62 kariai“.

V. Vytenietis

Taip pat nepavyko suorganizuoti didesnio susitikimo ir su Vokietijos lietuviais. Vasario 16 Gimnazija nebuvo aplankyta, nes dalis ekskursantų norėjo tuo laiku vykti į kitas vietas. Buvo bandyta nuvykti į gimnaziją Baltų Studentų Suvažiavimo metu, bet, jiems pakeitus suvažiavimo datą, nebegalėjome to padaryti, nes tuo laiku jau buvome toli nukeliaję nuo Gimnazijos.

Kaip ir visose didesnėse grupėse, buvo nuomonių skirtumų, nepasitenkinimų. Tie, kurie laikė vadovės nurodymų, liko patenkinti. O kurie norėjo kitaip tvarkytis, tiems teko kartais savo savarankiškumą apgalvoti.

Ekskursuojant man padėjo inž. Donatas Bielskus, inž. Stepas Lukauskas, Grytė Kuncaitytė ir kiti. Ekskursijos žurnaliste buvo Raminta Rudaitytė, kuri visą laiką informavo lietuvių spaudą, kaip vyksta mūsų kelionė. Šiems asmenims reiškiau nuosirdžią padėką.

Visi laimingai grįžo į JAV, išskiriant vieną, kuri su tėvų žinia liko Europoje dar dviem savaitėms. Kas buvo užsibrėžta aplankyti — aplankėme. Susitikimai su lietuviais davė progos vieni kitus geriau pažinti. Numatytas ekskursijos tikslas atsiektas.

Marija Gailiūšytė

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų
Sąjungos Ekskursijos Vadovė

— Pirmą, 1940 metais, kai sovietinė Raudonoji armija, 300.000 jos, užplūdo Lietuvą ir Maskva atsiuntė gaujas NKVD ir kompartijos pareigūnų, lietuvių tautai buvo liepta balsuoti už komunistų partijos kandidatų ir Maskvos parinktus asmenis į vadinamąjį liaudies seimą.

Tas vadinamasis seimas nereiškė lietuvių tautos valios. Komunistai niekad neklausė žmonių sutikimo, jie visada žmonėms tik diktavo. Todėl tai yra grynas melas, kai komunistai tvirtina, kad Lietuva neva prašiusis priimama į Sovietų Sąjungą. Pati komunistų partija yra Sov. S-gos partija, o ne Lietuvos. Lietuvoj komunistų partija yra tik maskvinės partijos padalinys: apie 30 nuoš. jame yra iš Rusijos.

Antra, sovietai suvalstybino žemę be atlyginimo; Lietuvos ūkininkų žemė tapo paversta Sov. S-gos nuosavybe. Taigi Stanislavos Juozapavičius neteisyb, sakydamas, kad „niekas iš ūkininkų žemės neatėmė“.

Trečia, Vytautas Jakelaitis, kultūros ministro pavaduotojas, sakė, esą, Lietuvoj religiją praktikuojančių daugiau, negu bet kurioje kitoje sovietinėje respublikoje, ir kad Lietuvos katalikų bažnyčiai leidžiama palaikyti ryšius su Roma. Jei tai ir taip, tai nebent tik todėl, kad Sovietų Sąjungai reikia gerinti santykius su Vatikano propagandiniais sumetimais.

Iš tikrųjų religinė praktika Lietuvoje tramdoma ir tikinčiųjų persekiojimu ir bažnyčių likvidavimu. Pvz., 1940 metais Lietuvoje buvo 1099 katalikų bažnyčios, 1580 kunigų, 12 vyskupų. Dabar tik 571 bažnyčia, 850 kunigų ir trys vyskupai, iš kurių tik vienas teleidžiamas eiti pareigas, o kiti laikomi namų arešte.

Tai ne vien Stalino darbai. Chruščiovas tęsė tą patį. Dabar Brežnevas vykdo tą pačią komunistų partijos politiką ir ūkinėje ir religinėje srityse.

Tuo tarpu dar nepatirta, ar kiti užsienio laikraštinių, dalyvavę toje Diržinskaitės konferencijoj, ką nors parašė apie tai, pvz., Anglijoj ar Australijoj. Tokie rašymai gali sudaryti nepareistą progą tą konferenciją pratęsti, kaip tai įvyko JAV. (ELTA)

UŽMIRŠO

Pastero vedybinis gyvenimas buvo labai laimingas, bet jis prasidėjo gana nepaprastai. Vedybų dieną mokslininkas buvo taip užsiėmęs laboratorijoj, kad visiškai užmiršo iškilmes. Ir tik draugas, įsiveržęs į laboratoriją, nutempė Pastorą į meriją, kur jo jau laukė sužadėtinė.

ŽUVYS PERSPEJA

Tokijo universiteto profesorius Jasuo Suchiro paskelbė, jog giluminės vandenyno žuvys gali perspėti žmones apie žemės drebėjimą.

Nuo seno žinoma, kad gilumoje gyvenančios žuvys prieš žemės drebėjimą išskyla į paviršių. Žuvis anksčiau, negu žmonės, pajunta drebėjimą. Kai artėjantys katastrofos požymiai žmogui dar būna nepastebimi, vandenyno gėlmės jie jau pasireiškia. Žemei drebančiam, vandenyno dugne dažnai išsiskiria dujos ir išyla vanduo. Tokiu atveju žuvis, pajutusi pavojų, plaukia į ramesnę vietą.

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktoriau,

mes jau esame apie daug ką kalbėję — kaip nepamesti savo lietuviško jausmo, kaip jaunimą prilaikyti, kad jis nesuangleitų, nesuvokietėtų ar nesusiprancūzintų. Apie tai nuolat kalbame, rašome ir, žinoma, maža ką tepasiekiame, nes tie didžiausio rūpėsčio keliantieji klausimai yra sunkiai sprendžiami. Viskas vyksta tarytum pagal aną dainušką: „Ponui Dieviui ant garbės — į pakalnę nudardės su ratukais, su mažiukais, su švyčia kumele“. Kur tu, žmogau, gali atlaikyti tą didįjį svetimos aplinkos spaudimą!

Tačiau pasidūti, be abejo, negalima. Reikia laikytis ir laikyti, nors kartais tas laikymasis ir pakankamai donkichotiškas atrodytų. Pavyzdžiui, mūsų paskaitininkai jau daugiau kaip dvidešimt metų kartoja, kad Vytautas Didysis buvo didelis užkariautojas ir politikas, kad Vasario Šešioliktosios aktas padėjo pagrindus nepriklausomybei, o savanoriai tuos pagrindus įkūnijo, kad patys tie savanoriaiėjo būriais basai ir medžiokliniais šautuvais ginkluoti, ir t.t. Šituos dalykus, kaip ir poterių, žinome visi atmintinai ir naktį prabudinti iš miego pasakytume jau ir be paskaitininkų pagalbos. Ar tai gerai, ar negerai?

Ir gerai ir negerai. Poteriai, žinoma, gerai, nes rutina visur reikalinga. Bet tikram krikščioniui maža poterių, o lietuviui maža šitų banalių kartojimų apie Vytautą Didįjį, kuris jau prieš daugelį amžių Juodojoje jūroje girdė savo baltą žirgą (va, ir nežinau, ar tas žirgas tikrai buvo baltas, nors apie jo girdymą irgi iš paskaitininkų per tiek metų esu atmintinai išmokęs ir dabar kaip beždžionė kartoju!).

Ko gi reikia dar šalia rutinos, šalia tų tautinių poterių?

Reikia darbų, veiksmų, stambių ir smulkių veiksmų. Jeigu lietuvis šiandien skaito lietuvišką laikraštį, rytoj ir poryt skaitys knygą, šeštadienį ar sekmadienį nuėjęs į lietuvišką klubą ar į susirinkimą susilaukys nuo papildomo stikliuko, bet įsirašys į jam paduotąjį aukų lapą kuriam nors geram reikalui, net neprrašomas susimokės nario mokesį, pavežės savo sūnų ar dukterį į mokyklą arba pakels susirūpinimu skambantį balsą, kad mokykla būtų įsteigta, kur jos nėra, su savo vaikais namuose būtinai šnekės tik lietuviškai, o jeigu jo žmona yra ne lietuvaite, tai kantriai pamokys ją lietuviškai kalbėti, neužmiršs susimokėti lietuviško laikraščio prenumeratą, parsitrauks lietuvišką knygą, nesiskųsdamas jos kaina, — tai bus daug ir daug kartų geriau, negu žinojimas, kokių arklių jodinėjo Vytautas Didysis, baltu, juodu, sartu, bėru, pašu, juodbėriu ar dar kitokių.

Aš išvardijau čia tik keletą dalykų, kurie lietuvi daryti lietuviu. O tų dalykų gali būti daug, ir jie ne visiems reikalingi. Pavyzdžiui, mišrioje šeimoje vyras ir žmona turėtų susitarti, prieš pradėdami vaikus mokyti tėvo ir motinos kalbos. Bet jei abu tėvai lietuviai, tuomet negali kilti jokių nesusipratimų ar nesutarimų dėl lietuvių kalbos vartojimo su vaikais.

ORDINAS ASTRONOMUI

Prof. Paulius Slavėnas, astronomas, Yale universiteto filosofijos mokslų daktaras (1928), rugpjūčio 8 d. gavo Lenino ordiną, anot pranešimo — „už aktyvų dalyvavimą propaguojant politines bei mokslines žinias ir vaisingą darbą, komunistiškai auklėjant darbo žmones“.

Jau nepriklausomos Lietuvos laikais buvęs žinomas ne tik kaip mokslo populiarizatorius, bet ir kaip savarankus visuomenininkas (skyręs daug dėmesio Mažosios Lietuvos reikalams, dalyvavęs J. Keliučio „Naujosios Romuvos“ sutelktame sambūryje), po karo likęs rusų vėl užimtoje Lietuvoj, šalia mokslo ir pedagoginio darbo universitete, dalyvauja „Zinijos“ (anksčiau vadintos Politinių ir mokslinių žinių skleidimo) draugijos veikloj. Nors ši draugija daugiausia dėmesio kreipia į ateizmo bei marksizmo-leninizmo populiarizaciją, prof. P. Slavėnui paprastai ribojasi informacija iš erdvės tyrimų sritys. Savo paaiškinimais paskaitose bei straipsniuose bus gražinės ir tikrovę nemažą tų klausytojų-skaitytųjų, kurie galėjo būti susikūrę nepagrįstų iliuzijų, kilusių iš kitų įsibėgėjusių propagandistų džiūgavimų, skelbiančių, jog „mes keliam j žvaigždynus“, „mes valdom kosmosą“ ir panašiu.

Prof. P. Slavėnui Lenino ordinas teko, Sov. S-gos valdžiai pabėrus dosnias rieškutes ordinų minėtajai „Zinijos“ draugijai. Be jo, Lietuvoj kitą (Raud. vėliavos) ordiną gavo Kauno medicinos instituto praeitorius docentas Vytautas Kuzminskis. Žemesnio laipsnio ordinų bei medalių Lietuvoj gavo dar šeši tos draugijos veikėjai. (E)

Kas dar nėra atbukęs, tai dar ir šiandien nepasitenkina vienu lietuvišku laikraščiu, turi susidarys ir vis papildo bibliotekėlę, duoda ir šiam ir kitam lietuviškam reikalui aukų ir nesiskundžia, kad dėl to patektų į skurdą. Sveikiems, darbą turintiems nėra ko dėl to skųstis — juk niekas nepraso lietuviškiems reikalams milijonų.

Sakyčiau, kad ir mūsų organizacijų vadovybės ir visi paskaitininkai ar tautiniai pamokslininkai turėtų išsinerinti iš ilgameitės rutinos ir pasukti daugiau tokių praktiškų kelių. Paskui vadus juk rikiuojasi ir eiliniai. Jeigu reikia neužmiršti Vytauto Didžiojo ar Dariaus ir Girėno ar dar kurio banalybe paversto dalyko, tai paskelbkime konkursą, kad kas nors parašytų toms progoms tinkamas gražias, bet trumpas maldeles ar kitaip pavadintus dalykėlius.

O šiaip gyvenkime šia diena. Mes, eiliniai, neįsiginėsime į Juodąją jūrą, nerodysime didvyriškumo prastais lėktuvais skraidydami per Atlantą, nes to ir nereikia. Bet sakyčiau, kad anų didvyrių dvasia bus atnešta į kasdieninį gyvenimą ir mokyklų steigimu, kur jų nėra, ir stiprių išpareigojimu vaikus leisti į mokyklas, ir kietu nusistatymu nenusikrausti savo vaikų ir išmokyti juos lietuviškai, ir naudojimi lietuvišku spausdintu žodžiu, ir auka, ir dalyvavimu susirinkimuose, minėjimuose, koncertuose.

Skelbkime ir praktikuokime gyvą lietuvių būtybę ir tada gal ilgiau išsilaikysime.

Tavo Jonas

PASTATAS VYTAUTO PARKE

Kauno Vytauto parke, kurio oficialus vardas dabar — Vytauto kultūros ir poilsio parkas, rugpjūčio pradžioj atidarytas naujas šokių paviljonas, kuriame, anot „Tiesos“, „vienu metu galės kultūringai ilsėtis 1500 žmonių“. Pastatą suprojektavo inž. A. Kvedariėnė.

Tarp ko kita, toks pranešimas yra būdingas rusuose įsigalėjusio kalbos stiliaus lietuvių spaudos kalbon įsibrovimo pavyzdys. Jei parkas, tai būtinai „poilsio ir kultūros“, kaip Maskvoj! Dar savotiškiau skamba, kai sakoma, kad šokių salėje galės „ilsėtis“ pusantro tūkstančio žmonių vienu metu... (E)

YRA BULVIŲ IR NĖRA BULVIŲ

Rugpjūčio 10 d. „Tiesa“ rašė: „Šiomis dienomis šeiminingas Vilniaus centre, Antakalnyje ir kitose vietose pasitiko prie parduotuvių durų prikabinatas raštelis: **Bulvių nėra.**“

Kalta, pasirodo, ne žemė, o tik didžioji biurokratija, nes: „Rugpjūčio 8 d. bazė turėjo 100 tonų bulvių atsargą. Vadinas, praktiškai bulvių yra. Yra prekybos ministerija, kuri vadovauja vaisių-daržovių prekybai. Yra ir Auto transporto ir plentų ministerija, atsakinga už prekybinių organizacijų aprūpinimą transportu. Žodžiu, viskas yra, tik... gyventojai ne visada gali nusipirkti bulvių“. (E)

ANTARKTIDOS ŽEMYNAS

Milžinišku ledo sluoksniu padengta Antarktida. Tai pats šalčiausias ir negyvenamas žemynas. Bent 35.000.000 kvadratinų kilometrų Antarktidos žemyno padengta ledu, ir tik 4 nuošimčiai žemyno laisvi nuo ledo dangos. Nepadengti ledu žemyno ploteliai tai tikros oazės ledų dykumoje. Vienos tokios oazės plotas ne didesnis kaip 400 kvadratinų kilometrų, bet jas visas „paėmus drauge išeina 600.000 kv. kilometrų ploto.“

Tos oazės tai didžiausia Antarktidos mįslė. Kaip atsirado ir kaip išsilaiko neapledėję sausumos ploteliai — neišaiškinta. Klimatinės tų oazių sąlygos tinka žmonėms gyventi. Galimas daiktas, kad Antarktidės oazėse greitai atsirast miestų su nuolatiniiais gyventojais.

IR VASARĄ, IR ŽIEMĄ,

IR RUDENĮ, IR PAVASARĮ

ne tik maistu, bet ir kitomis gėrybėmis *Jei saviems padėti nori, Padarysi tai tikrai, Kreipkis tik tuojau pas TAURĄ, Ir neliks kisenė kiura!*

TAURAS

3, ST. DUNSTAN'S GARDENS,
LONDON, W.3.
Tel. ACO 4374.

Atstovas Manchesteryje:

L. Puras, 79, Victoria Cresc., Eccles, Manchester.

Europos lietuvių kronika

MŪSŲ REMEJAI

Apsimokėdami už „Europos Lietuvį“ ar Nidos Knygų Klubo leidinius, šie tautiečiai buvo malonūs pridėti aukų lietuviškam spausdintam žodžiui paremti: po 8 šil. A. Kuzmickas, J. Kriščiūnas ir M. Valikonis, 5 šil. J. Rutkauskas, po 3 šil. L. Nemeika, A. Miliūnas ir J. Kernazickas.

LONDONAS

TAUTOS ŠVENTĖ LONDONE

Tautos šventės minėjimas bus rugsėjo 9 d., 7 val. vak., Londono Lietuvių Sporto ir Socialinio Klubų salėje (345 A Victoria Park Rd., London, E.9).

Minėjimo programos didesnę dalį atliks jauna dainininkė Vanda Galbuogytė iš Bradfordo.

Sekmadienį, rugsėjo 10 d., Tautos šventės pamaldos Lietuvių bažnyčioje bus 11 v. Londono lietuviškos bendruomenės nariai kviečiami dalyvauti.

DERBY

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Derby Skyriaus rugsėjo 9 d. rengia Tautos šventės minėjimą.

Minėjimas įvyks Buxton hotel (Boyer St.) 6 val. vakaro. Programoje oficialioji dalis. Be to, vėliau bus rodomi filmai iš skautų dvidešimtmečio minėjimų ir stovyklos.

Visus vietas ir apylinkės tautiečius bei svečius maloniai kviečiame atsilankyti. Skyriaus Valdyba

WOLVERHAMPTONAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Wolverhamptono skyriaus Valdyba rugsėjo 23 d., šeštadienį, 6 val. vak., Queens viešbučio salėje (priešais Town Hall) rengia

Tautos šventės minėjimą.

Po programos šokiai ir alutis. Visus tautiečius iš arti ir toli maloniai kviečiame atsilankyti.

Skyriaus Valdyba

COVENTRY

TAUTOS ŠVENTĖS IR SKYRIAUS 20 M. MINĖJIMAS

DBLS Coventrio Skyriaus Valdyba rugsėjo 9 d., šeštadienį, 6 val. vak., lenkų klubo salėje, Whitefriars Lane, rengia

Tautos šventės ir Skyriaus 20 m. minėjimą.

Programoje: DBLS Tarybos pirm. Dr. S. Kuzmicko paskaita, Skyriaus apžvalga, sveikinimai, o po minėjimo seks linksmoji dalis su šokiais, loterija ir kt.

Sokiams iki pirmos valandos ryto gros E. Dragūno vadovaujama kapela, veiks baras su įvairiais gėrimais ir užkandinė.

Visus vietas ir apylinkių tautiečius su draugais ir pažįstamais prašom atsilankyti. Iki malonaus pasimatymo!

Skyriaus Valdyba

NOTTINGHAMAS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LAS Nottinghamo Skyriaus Tautos šventės minėjimą ruošia rugsėjo 16 d., 7 val. vak., Ukrainiečių Klubų patalpose (Bentick Rd.).

Programoje: J. Levinsko iš Derby paskaita, o meninė dalį atliks Nottinghamo jaunimo ansamblis.

Po programos šokiai, loterija, bufetas ir kt. Gros kontinentinio stiliaus orkestras.

Ta pačia proga ten pat įvyksta mūsų darbštus ir daug žadančio jaunimo atliktųjų rankdarbių parodėlė.

Kviečiame tautiečius iš arti ir iš toli minėjime dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

JAUNIMO ŽIDINYS

16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham. Tel. 85738.

TAUTOS ŠVENTĖJE

Rugsėjo 8 d., 8 val. vakare, Liet. Jaunimo Židinyje bus pamaldos — šv. Mišios už Lietuvos kankinius. Jas užprašė Raulas Biekša.

UZ LIETUVOS KANKINIUS

Tautos šventės proga Raulas Biekša užprašė Jaunimo Židinyje šv. Mišias už Lietuvos kankinius: savanorius ir partizanus. Mišios buvo rugsėjo 3 d.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

WOLVERHAMPTON — rugsėjo 10 d., 11 v. Elizabeth.

NOTTINGHAM — rugsėjo 10 d., 1 val. — St. Patrick's bažn.

BRADFORD — rugsėjo 17 d., 12.30 val.

NOTTINGHAM — rugsėjo 17 d., 11 val., Liet. Židinyje.

ECCLES — rugsėjo 10 d., 12.15 val.

MANCHESTER — rugsėjo 24 d., 10.30 val.

WOLVERHAMPTON — rugsėjo 10 d., 11 v.

NOTTINGHAM — rugsėjo 17 d., 11 val., Jaunimo Židinyje.

COVENTRY — rugsėjo 17 d., 12.45 val., St. Elizabeth.

BRADFORDAS

— Lolita Burokaitė, vietos lietuvių visuomenininkų duktė, kuri mokosi seselių vienuolių mokykloje Putname, Amerikoje, praleidusi pas savo tėvelius atostogas ir gerokai pailsėjusi, rugsėjo 2 d. išskrido į Ameriką savo mokslo testui.

— Bradfordo lietuvių klubas Vytis, apie kurį dabar sukasi visas vietos lietuvių kultūrinis darbas, spalio 7 d. rengiasi švesti savo patalpose dešimtmetį. Klubu vadovė prašo visus narius ir narius rėmėjus, kurie norės dešimtmečio minėjime dalyvauti, iki rugsėjo 23 d. įsiregistruoti Klubu patalpose pas J. Paulauską.

— Rugsėjo 27 d. Bradforde įvyko visos šiaurinės Anglijos lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas. Čia aptarta DBLS ir kitų organizacijų dvidešimtmečio minėjimas, kuris įvyks lapkričio 4 d. Bradforde. Ta proga rengiamas didžiulis koncertas, kurio programą išpildys solistė Vida Gasperienė iš Nottinghamo, vietos Sūkurys ir Atžalynas.

Tą dieną aptarta ir ateinančių metų Vasario 16 minėjimas, kuris bus bendras visiems šiaurės Anglijos lietuviams. Minėjimą apsiėmė surengti DBLS Leigh skyriaus valdyba Leigh miestelyje.

TAUTOS ŠVENTĖ BRADFORDE

Kadangi rugsėjo 9 d. Tautos šventė rengiama ir Manchesteryje ir gal kai kurie bradfordiečiai panorės ten nuvykti, tai šventės minėjimas nukeliamas į rugsėjo 16 dieną. Jis įvyks Vyties klubo patalpose.

Paskaitą skaitys A. Dičpetris.

Kviečiame visus dalyvauti.

Klubų Valdyba

MANCHESTERIS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Manchesterio Skyriaus Valdyba rugsėjo 9 d., šeštadienį, 6 val., Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubu patalpose ruošia Tautos šventės minėjimą.

Programoje: paskaita ir meninė dalis. Manchesterio ir apylinkės lietuvių prašomi kuo gausiausiai atsilankyti į tą minėjimą. Vietos bus klubo patalpose gana visiems, ir kartu praleisime laiką lietuvių namuose. Po minėjimo bus šokiai klubo salėje.

Skyriaus Valdyba

VASAROS LINKSMYBIŲ PABAIGTUVĖS

Rugsėjo 26 d. Manchesterio apyl. lietuvių vėl buvo susirinkę į savo tradicinį Lietuvių Klubu pobūvį. Mūsų namų šeiminingams rūpestėlio būta neeilinio — visą šimtą, anot kalbėtojo, šauniosios lietuviškos giminės sesių-brolių minią susodinti, pavalgydinti, pagirdyti ir suteikti džiaugsmo — neeilinis dalykas. Bet visos kliūtys buvo nugalėtos, nes Klubu valdyba — šeiminingai nieko nesigalėjo: šauniosios šeiminingės Ivanaušienė, Bernatavičienė ir Ramonienė visus nustebino valgių gausumu, įvairumu ir skoningu pagaminimu.

Kaip ir visuomet, sekė prakalbos, tostai, dainos, šokiai ir iš tiesų broliškiausias pasibūvimas.

Ir taip manchesteriečiai baigė vasaros linksmybes ir pradėjo rudeninio lietuviškojo darbo būsiančias gėrybes.

D. Dainutis

Kiekvienam lietuviui rūpi, kaip gyvena ir kokiomis sąlygomis veikia tautiečiai kituos kraštuose. Geriausiai susipažinsite su liet. gyvenimu Kanadoje skaitydami savaitraštį

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA.

Tai yra savaitraštis visų ir visiems. Jame rašoma apie lietuvių gyvenimą, viso pasaulio naujienas, mokslo, meno, technikos žinias; yra sveikatos skyrius, kino apžvalga ir duodami įdomūs romanai. Redaguoja Jonas Kardelis. Metams 6 kanadiški doleriai. Adresas: Nepriklausoma Lietuva, 7722 George Street, LaSalle — Montreal.

Nepaprasta paroda

Lietuvių Klubu patalpose A. Padvoiskis surengė parodą, kokios mūsų lietuviškame gyvenime tikrai dar nebūta. Aprašyti iš viso neįmanoma, būtinai reikia pamatyti.

— Anot paties A. Padvoiskio, septyneri metai praėjo, kol visas buvo surinkta ir apdirbta, ir visa tai kaštavo didelę sumą.

Parodoj išstatyta daugiau kaip 500 dalykų, sugrupuotų į spalvotus paveikslus. Viskas iškarpyta iš atitinkamų žurnalų ir suključuota į 20x30 cm paveikslų. Pastebėtina, kad net kiekviena raidė yra klijuotinis darbas. Prieš akis atsiveria visa Lietuvos augmenija ir gyvūnija. Kiek čia mums nežinomų vardu, rūšių, kokia turtinga ir įvairi mūsų tėvynės gamta! Tai išsisa spalvota paveiksluota enciklopedija. Priedo dar praslenka pro žūrovo akis išsisa eilė religinių, tautinių ir valstybinių momentų. Iš parodos išėjęs, pajunti, kiek mes mažai žinome apie savo šalį.

Antras parodos netikėtumas, jau eiliam tautiečiui neįkandamas, tai amžinojo kalendoriaus išsprendimo problema. Jau 20 metų, kai A. Padvoiskis pradėjo studijuoti tą klausimą, ir tik dabar jo pateiktieji keturi amžinojo kalendoriaus variantai tą problemą laiko išspręsta. Atitinkamai sprendžiamas laikrodžio, termometro ir kitų matų klausimas. Tikimasi, kad „E. L.“ skiltyse autorius dar parašys tuo klausimu, nes jei pasiektas 100 proc. tikslumo amžinasis kalendorius, tai tektų didelę garbę lietuviams, o ypač autoriui.

Tenka apgailestauti, kad parodos ekspozicijai išmėtyti po klubo kambarius ir koridorius ir nesudaro parodos vaizdo.

Reikia tikėtis, kad kiekviena lietuvių kolonija atsikvies šią vienintelę tokią parodą pas save ir labai apsidžiaugs.

Pagarba A. Padvoiskiu!

D. Dainutis

VOKIETIJA

Hamburge apsilankė kun. prof. Ladas Jaskevičius, Lorena Michalskytė, Antanas Ramutėnas ir Adelina Jankauskaitė.

Į Ameriką išvyko pasisvečiuoti pas savo dukrą Petronėlę Mansienę iš Luebecko, pas brolių ir kitus gimines Ieva Banevičienė iš Pinnebergo.

Jaunimo vasaros stovykla Fussene sušaukė 62 mergaičių ir berniukų. Vadovavo Ona Krutulytė-Boehm, Alina Grininė, Ona Vilčinskienė, Arvydas Lingė, Tumas, Dreslius.

Tėvai saležiečiai Italijos Alpėse pravedė berniukams vasaros stovyklą. Buvo 40 asmenų. Visi su pakilusia nuotaika grįžo rugsėjo 23 d. į Muensterį. Vaikų transportą suorganizavo Tėv. Konstantinas su Viktoru Kurgonu ir Petru Umbrazevičium. Čia pasidarbavo Kristina Delevičiūtė ir Elzė Sulcaitė su sūnumi klieriku Jonu Sulcu iš Lueneburgo.

Kongresas „Kirche in not“ buvo Koenigsteine tris dienas, kur buvo 8 ir lietuvių atstovai: Aviža, Bernatoniš, Karvelis, Banaitis, Pauliukevičius, Šmitas, Šarka, Liubinas.

Stasio Motuzo medžio drožinių paroda mokyklos patalpose, St. Theresien-Schule, Hamburg-Altona, Dohrweg atidaryta rugsėjo 1 d. Ta pačia proga išstatyti lietuviški tautiniai drabužiai, juostos, rankšluosčiai, kilimėliai, gintaro dirbiniai, Lietuvos pinigų ir pašto ženklų kolekcijos.

Iš Lietuvos atvyko pastoviai apsigyvenę: Pohl, Baltučius, Gebenų, Midlauskų, Hartungų, Gavėnų, Krygerių, Racevičių, Normantų, Butkevičių šeimos.

Ričardas Baliulis baigė sporto-pedagogikos mokslus ir išlaikė visus pradžios mokyklos mokytojo egzaminus Hamburge.

Lietuvių Sporto Klubas „Baltika“ su tinklinio sekcija Hamburg miesto tinklinio turnyre šiemet užėmė 7-tą vietą.

Mirusieji: Herta Fabianaitė-Aičienė, g. 1903 m., mirė rugsėjo 8 d., palaidota Ahrensburgo miesto kapinėse; Kotryna Pupšytė-Budrienė, g. 1896 m., mirė liepos 14 d. Hamburge, palaidota Hamburg-Kirchsteibek kapinėse; Antanas Kazimieras Sakalauskas, g. 1902 m., mirė rugsėjo 9 d. Oldenburge, palaidotas Oldenburgo kat. kapinėse.

PRASOMA AUKOTI KNYGAS

Brangūs tautiečiai, turintieji atliekamų, jau neskaitomų, lietuviškų ir svetimomis kalbomis lietuviščių knygų, žurnalų bei laikraščių, prašomi paaukoti tai Australijos Lietuvių Bendruomenės Latrobe Valley Seniūnijos steigiamos bibliotekos fondui.

Knygos renkamos prie jau turimos bibliotekos užuomazgos adresu: Mr. F. Soddaitis, 3 Jennifer Str., Morwell, Vic., 3840, Australia.

VERTA PAGALVOTI...

Ar mano sutaupos dabartinių metų duoda tinkamą pelną?

BALTIC STORES INVESTMENTS Co., 421 HACKNEY RD., LONDON, E.2.

Tel. SHO 8734

ir PALANGA PROPERTIES LTD., 11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT.

moka 7% (grynais) už investicijas 5 metams ir ilgiau

ir 6% (grynais) už trumpesnius investavimus.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybę ir sutvarkome visus palikimo reikalus.

KLAIPĖDIEČIAI V. VOKIETIJOJE

„Memeler Dampfboot“, Vakarų Vokietijoje, nors ir rečiau, tebeleidžiamas buvusio klaidpėdiško „Dampfboot“ palikuonis, rugpjūčio 5 d. laidoje praneša, kad Vakarų Vokietijoje esą priskaičiuojama 60.000 klaidpėdičių. Laikraštis mano, kad iš tikrųjų jų esą gal daugiau. Mat, kai kurie buvę Klaidpėdos krašto gyventojai nedarą skirtumo tarp Klaidpėdos krašto ir Rytprūsių ir užsiregistravę, kaip kilę iš Rytprūsių.

Gal būt, kai kurie be jokio „politikavimo“ savo kilimo vietą nurodo ne Klaidpėdos kraštą, nes gal jie ar jų tėvai ar protėviai buvo iš kitur į Klaidpėdos kraštą persikėlę, todėl, nors ir buvo tame krašte gyvenę, bet netaikė to krašto savo kilmės kraštu. Be to, toli gražu ne visi klaidpėdiškiai po karo susitelkė Vakarų Vokietijoje. (E)

Prie gintarinės Baltijos iš platišios kampelių...

Štai kas pasidarė iš Girulių, jaukios ir labai ramios poilsia vietės Klaidpėdos pašonėje:

„Giruliuose, prie gintarinės Baltijos ir nuostabiuose pajūrio pušynuose išsisiūpiu du tūkstančius vaikų, iš visos platišios Tarybų šalies kampelių. Pionierių ir moksleivių miestelyje gražiai draugauja būsimieji tarybiniai piliečiai. O šeštadieniais, sekmadieniais savo sūnelių ir dukryčių aplankyti atvažiuoja tėvai iš Leningrado ir Minsko, Kaliningrado ir Rygos“. (Tiesa, rugpjūčio 15 d.)

Kažkam kilusi mintis rengti ir apsilankančių tėvų „draugystės vakarus, tik bėda — nėra Giruliuose tiems svečiams nakvynės. Nėra net jokios parduotuvės, kur būtų galima nusipirkti skubomis prisiėkusių dalykų. (E)

PIEVŲ KULTŪRINIMAS

Rugpjūčio pradžioje paskelbtame partijos ir valdžios nutarime sakoma, kad Lietuvos kolchozuose bei sovchozuose jau esą sukultūrintų pievų bei ganyklų 213 tūkst. hektarų. Bet tai dar tik 23 proc. visų pievų bei ganyklų. Jų tenka kiekvienam galvijui dar tik po nepilną penktadalį hektaro, o reikėtų bent pusės ar 0,6 ha. Partija ir valdžia nutarė, kad reikiama norma pasiekti privalu iki 1970 metų, tai yra, per trejus metus.

213 tūkst. ha buvo sukultūrinta per pastaruosius maždaug dešimt metų. Tiksliau tariant, tiek buvo kultūrinta. Ne visas sukultūrinta: iš daugelio vietų pasirodo žinių, kad nemaža ankstyvesniųjų darbų jau spėjo nueiti niekais. Partijos nutarimui įvykdyti dabar reikėtų per trejus metus padaryti daugiau kaip trigubai, negu buvo padaryta per 10 metų. Reikėtų sukultūrinti dar apie 700 tūkst. ha. Nutarimas daugiau pasižymi plačiu pažadiniu užsimojimu, negu realistiškumu. (E)

JEI REIKIA PASIŪSTI SIUNTINI — KREIPKIS Į LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĘ,

2 LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11.

Greitas ir garantuotas ir sąžiningas patarnavimas.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Liet. Namų Akc. B-vė.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 50 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

KALEDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga kiekvienas galime lengvai tai padaryti, pasinaudodami BALTIC STORES patarnavimu ir pasiųsdami jiems dovanų siuntinėlių.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujamą siuntinuką pagal BALTIC STORES kainoraštį arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį, kurie yra labai praktiški ir ten laukiami.

MISRUS SIUNTINYS 1967

3½ jardo vilnonės angliškos kostiuminės medžiagos, 3 jardai vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui, 2 vyriški nailoniniai marškiniai arba 2 bliuskutės, 1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztukas, 1 vilnonė gėlėta skarelė, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 1 sv. saldinių ir 20 cigarečių

Kaina £35.0.0.

MAISTO 1967

3 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamojo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė Nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. ryžių, 1 sv. cukraus, ½ sv. pipirų, ½ sv. lauro lapų.

Kaina £10.0.0.

MOTERISKAS 1967

3 jardai vilnonės paltui medžiagos, 3 jardai vilnonės suknelei medžiagos, 1 geros rūšies megztukas, 2 p. nailono arba vilnonių kojinių, 1 vilnonė gėlėta skarelė, 1 p. odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldinių.

Kaina £25.0.0.

P-3

Vilnonė labai gera medžiaga dviems paltams, 3½ jardo vilnonės vyriškam arba moteriškam kostiumui medžiagos.

Kaina £25.0.0.

Labai praktiški dalykai, kuriuos galima pridėti prie bet kurio siuntinio, išskyrus maisto siuntinius: itališki nailoniniai lietpaltiniai — £3.10, šveicariški 17 akmenų laikrodžiai — £9, vilnonės gėlėtos skarelės — 27 šil., ilgo grojimo įvairios plokštelės.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E.2. ENGLAND.
Telef. SHO 8734.

Greitas ir garantuotas siuntinių pristatymas.